

Spelen met tijd

In deze leesopdracht herschrijf je een fragment uit jouw boek, zodat het zich in een andere tijd afspeelt.

Stap 1 Informatie noteren:

Zorg dat onderstaande informatie duidelijk terug te vinden is bij je opdracht. Je mag dit ook in je logboek plaatsen in je Egodact-tegel.

- de naam van de schrijver en de titel van het boek;
- de uitgeverij;
- het jaar van uitgave.

Stap 2 - Even nadenken:

Deze leesopdracht gaat over het literaire begrip **tijd**. Daarmee kunnen verschillende dingen worden bedoeld. Deze opdracht gaat over de **historische tijd**: de tijd waarin het verhaal zich afspeelt. Speelt het verhaal in de middeleeuwen? Gaat het om een verhaal uit de 18e eeuw? Of vinden de gebeurtenissen plaats in onze eigen moderne tijd?

Schrijvers kiezen er bewust voor, om hun verhaal te laten spelen in een bepaalde tijd. Daarbij moeten ze rekening houden met de maatschappij uit die tijd en natuurlijk het taalgebruik. Lees bijvoorbeeld dit fragment uit een bestaand verhaal. Kun je zien in welke tijd dit speelt?

"...Doordat gas en elektriciteit niet beschikbaar waren, was er geen licht, geen verwarming en geen normale gelegenheid tot koken. Met een knijpkat kon eventueel worden bijgelicht, maar velen behielpen zich met een stompje kaars en gingen vroeg naar bed. Na acht uur 's avonds mocht men bovendien vanwege de spertijd de straat niet meer op..."

Bovenstaand verhaal speelt zich af gedurende de Tweede Wereldoorlog. Woorden als knijpkat (een ouderwetse, mechanische zaklamp) geven aan dat het zich niet in de moderne tijd afspeelt. De spertijd (avondklok) werd tijdens WOII door de Duitsers ingevoerd.

En wat denk je van onderstaand verhaal? Het speelt zich af in de toekomstige tijd, het is waarschijnlijk een science fiction.

"Vanmorgen wilde ik me naar Mars laten teleporteren. Toen ik bij mijn cabine aankwam, bleek dat mijn locuscontrol ontregeld was. Daarom moest ik uiteindelijk per ruimteschip. Dit gaf me de tijd om eens goed na te denken over de gebeurtenissen van gisteravond. Ik moest ondertussen wel uitkijken voor vijandige UFO's. Toen ik 's avonds eindelijk arriveerde, wist ik wat me te doen stond..."

Bij het literaire begrip **tijd** zijn onderstaande twee begrippen ook belangrijk:

- **Verteltijd:** dit is de tijd die je nodig hebt om een verhaal of boek te lezen. Verteltijd is ook de tijd die een film nodig heeft om een verhaal te vertellen. Als je een boek in twee uur hebt uitgelezen, is de verteltijd twee uur. Als een film anderhalf uur duurt, is de verteltijd anderhalf uur. De verteltijd van het fragment over Mars is ongeveer dertig seconden.
- **Vertelde tijd:** dit is de tijd die in het echt verstreken is in het verhaal of fragment. De vertelde tijd van fragment over Mars is bijvoorbeeld een hele dag.

Opdracht bij stap 2: beantwoord de volgende drie vragen:

1. In welke historische tijd speelt jouw verhaal zich af? Waar kun je dat aan zien?
2. Wat is de verteltijd van het boek?
3. Wat is de vertelde tijd van het boek?

Kies nu een interessant fragment uit dat belangrijk is in het boek, of bijvoorbeeld heel spannend of verdrietig. Jouw fragment bestaat uit minstens 300 woorden. Noteer op welke bladzijde(n) je fragment te vinden is en waarom je dit fragment hebt gekozen.

Beantwoord over dit fragment de volgende twee vragen:

4. Wat is de verteltijd van het fragment?
5. Wat is de vertelde tijd van het fragment?

Stap 3 - Aan de slag

Herschrijf het door jou gekozen fragment van het verhaal, alsof het in een heel andere tijd speelt (bijvoorbeeld in de oorlog, in de 19^e eeuw of in de Middeleeuwen). Pas ook het taalgebruik aan. Zorg dat alle oorspronkelijke verhaalelementen erin te herkennen zijn. Ook zorg je dat de verteltijd en de vertelde tijd overeenkomen. Als je klaar bent, controleer je je opdracht op onderstaande punten. Daarna post je hem in Seesaw met een link in je Egodact-tegel.

- Je hebt de informatie uit stap 1 genoteerd.
- Je hebt een interessant fragment uitgekozen dat zich leent om in een andere tijd herschreven te worden.
- Je hebt verteld waarom je voor dit fragment hebt gekozen.
- Je hebt de vijf vragen bij stap 2 beantwoord.
- Jouw herschreven fragment speelt zich duidelijk af in een andere tijd. Dat is te zien aan bijvoorbeeld je beschrijvingen van de omgeving, voorwerpen en je taalgebruik.
- Het oorspronkelijke verhaal is nog duidelijk herkenbaar.
- Jouw herschreven stuk is ongeveer 300 woorden.

Veel plezier!